

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny
<i>Przedmiot:</i>	Język łaciński i kultura antyczna
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	MJLP-R0-100, MJLP-R0-200, MJLP-R0-300
<i>Termin egzaminu:</i>	6 maja 2025 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	27 czerwca 2025 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–25)

Wymagania określone w podstawie programowej ¹	
Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego oraz umiejętność rozumienia i tłumaczenia tekstu łacińskiego.</p> <p>Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego. Zdający rozumie czytany ze słownikiem tekst łaciński i dokonuje poprawnego przekładu prozatorskiego tekstu łacińskiego na język polski, z wykorzystaniem słownika łacińsko-polskiego, w tłumaczeniu zachowując polską normę językową.</p>	<p>I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający:</p> <p>3) zna i rozpoznaje formy morfologiczne i strukturę składniową tłumaczonego tekstu;</p> <p>4) identyfikuje, z wykorzystaniem posiadanej wiedzy na temat gramatyki łacińskiej, formy podstawowe słów występujących w tłumaczonym tekście;</p> <p>5) zapoznaje się z podstawowym słownictwem typowym dla autorów określonych w kanonie;</p> <p>6) zna zasady tworzenia spójnego i zgodnego z polską normą językową przekładu z języka łacińskiego na język polski;</p> <p>7) dokonuje następujących transformacji [...]</p> <p>o) potrafi korzystać ze słownika łacińsko-polskiego podczas sporządzania przekładu,</p> <p>p) potrafi w przypadku wyrazów wieloznacznych wybrać znaczenie odpowiednie dla kontekstu/tematyki tłumaczonego tekstu;</p> <p>q) dokonuje poprawnego przekładu prozatorskiego tekstu łacińskiego, z zakresu tekstów określonych w kanonie, na język polski, w tłumaczeniu zachowując polską normę językową.</p>

Zasady oceniania

Zdanie		Elementy podlegające ocenie	Punktacja	
			częstkowa	maksymalna
1.	Senex non facit ea, quae iuvenes; attamen multo maiora et meliora facit.	Zaimki; indicativus praesentis activi; stopniowanie nieregularne przymiotników	0-1-2-3	3
2.	Non viribus aut celeritate corporum res magnae geruntur, sed consilio, auctoritate, sententia,	Odmiana rzeczownika nieregularnego <i>vis</i> ; funkcje przypadków	0-1-2	4

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

	quibus rebus senectus non modo non orbatur, sed etiam augetur.	Zaimek <i>qui, quae, quod</i> ; indicativus praesentis passivi	0-1-2	
3.	Quattuor robustos filios, quinque filias, tantam domum Appius caecus et senex regebat.	Indicativus imperfecti activi; odmiana rzeczownika nieregularnego <i>domus</i> ; liczebniki główne	0-1-2-3	3
4.	Intentum enim animum tamquam arcum habebat	Indicativus imperfecti activi; participium perfecti passivi	0-1-2	3
	nec languescens succumbebat senectuti.	Participium praesentis activi	0-1	
5.	Tenebat non modo auctoritatem, sed etiam imperium in suos.	Indicativus imperfecti activi	0-1	1
6.	Metuebant servi, verebantur liberi, carum omnes eum habebant.	Verbum deponens; accusativus duplex	0-1-2	2
7.	Vigebat in illa domo mos patrius et disciplina.	Indicativus imperfecti activi; wyrażenie przyimkowe	0-1-2	2
8.	Ita enim senectus honesta est,	Odmiana czasownika nieregularnego <i>esse</i>	0-1	7
	si se ipsa defendit,	Zdanie podrzędne warunkowe; zaimki	0-1-2	
	si ius suum retinet,	Zaimek dzierżawczy	0-1	
	si nemini emancipata est,	Indicativus perfecti passivi	0-1	
	si usque ad ultimum spiritum dominatur in suos.	Wyrażenie przyimkowe; verbum deponens	0-1-2	
Razem				25

Przykładowa odpowiedź

Starzec nie robi tego (tych rzeczy), co młodzieńcy, ale jednak czyni o wiele większe i lepsze. Wielkie rzeczy dzieją się (są wykonywane) nie za sprawą sił czy szybkości ciał, ale przez namysł, powagę i sposób myślenia, których to rzeczy starość nie tylko nie jest pozbawiona, ale nawet w nich wzrasta. Niewidomy i stary Appiusz kierował czterema dorosłymi synami, pięcioma córkami, tak wielkim domem. Miał bowiem umysł napięty jak łuk i słabnąc, nie uległ starości. Posiadał nie tylko znaczenie, ale także władzę nad swoimi. Niewolnicy bali się go, a dzieci szanowały, wszyscy mieli go za drogiego (wszyscy cenili go). W tym domu kwitły obyczaj ojcowski i karność. Tak bowiem starość jest szlachetna, jeśli sama się broni, jeśli zachowuje swoje prawo, jeśli nikomu się nie podporządkowała, jeśli panuje nad swoimi aż do ostatniego tchnienia.

Zadanie 2. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego [...]. Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego [...].	I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający: 1) zna i rozpoznaje następujące formy morfologiczne z zakresu gramatyki języka łacińskiego: j) formy imiesłówów: <i>participium praesentis activi</i> , <i>participium perfecti passivi</i> [...]; 7) dokonuje następujących transformacji gramatycznych w zakresie morfologii: i) tworzy i stosuje następujące formy imiesłówów: <i>participium praesentis activi</i> , <i>participium perfecti passivi</i> [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwie prawidłowe formy, po jednej do każdej z podanych form.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. emancipans
2. intendens

Zadanie 3. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego [...]. Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego [...].	I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający: 1) zna i rozpoznaje formy morfologiczne z zakresu gramatyki języka łacińskiego: a) formy fleksyjne rzeczowników regularnych deklinacji I–V; 7) dokonuje następujących transformacji gramatycznych w zakresie morfologii: c) odmienia przymiotniki deklinacji I–III.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwie prawidłowe formy, po jednej do każdej z podanych form.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. patrio
2. patriorum

Zadanie 4. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. W zakresie kompetencji interkulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej [...]. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy dystynktywne [...].	II. W zakresie kompetencji interkulturowych. Zdający: 2) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu historii starożytnej: b) historia Rzymu: – [...] inne kluczowe postacie życia publicznego późnej republiki [...] Ciceron [...]; 3) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu historii literatury starożytnej: b) literatura rzymska: – Ciceron: mowy (<i>Mowy przeciwko Katylinie</i> [...]).

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca trzy prawidłowe wskazania.

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. P
2. F
3. P

Zadanie 5. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. W zakresie kompetencji interkulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej [...]. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy dystynktywne [...].	II. W zakresie kompetencji interkulturowych. Zdający: 6) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu życia publicznego i prywatnego w starożytnej Grecji i starożytnym Rzymie: c) życie społeczne i gospodarcze: – [...] drogi [...]; 13) potrafi scharakteryzować i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu życia publicznego i prywatnego w starożytnej Grecji i starożytnym Rzymie: c) życie społeczne i gospodarcze: – [...] drogi [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Obiekt przedstawia drogę rzymską zwaną via Appia, której budowniczym był Appiusz.

Zadanie 6. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego [...]. Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego [...].	I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający: 1) zna i rozpoznaje następujące formy morfologiczne z zakresu gramatyki języka łacińskiego: h) formy strony czynnej i biernej czasowników regularnych koniugacji I–IV w trybie orzekającym (<i>indicativus</i>) [...] w następujących czasach: [...] <i>futurum I</i> [...]; 7) dokonuje [...] transformacji gramatycznych w zakresie morfologii: g) odmienia czasowniki regularne koniugacji I–IV w trybie orzekającym (<i>indicativus</i>) [...] w następujących czasach: [...] <i>futurum I</i> [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

venies

Zadanie 7. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego [...]. Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego [...].	I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający: 2) zna i rozpoznaje zjawiska składniowe z zakresu gramatyki języka łacińskiego: d) konstrukcje składniowe charakterystyczne dla łaciny: <i>accusativus cum infinitivo</i> (ACI) [...]; 7) dokonuje następujących transformacji gramatycznych w zakresie morfologii: k) dokonuje transformacji gramatycznych w zakresie zjawisk składniowych:

	– przy przekształcaniu zdań zawierających charakterystyczne dla łaciny zjawiska składniowe poprawnie posługuje się następującymi konstrukcjami składniowymi: <i>accusativus cum infinitivo</i> (ACI) [...].
--	---

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca poprawne przekształcenie zdania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Videmus puellas in horto ludere.

Zadanie 8. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
III. W zakresie kompetencji społecznych: świadomość roli antyku w kształtowaniu się kultury i tożsamości polskiej [...].	III. W zakresie kompetencji społecznych. Zdający: 1) dostrzega znaczenie języka łacińskiego oraz kultury starożytnej Grecji i Rzymu dla kultury polskiej, europejskiej i światowej; 2) jest świadomy antycznych korzeni kultury polskiej, europejskiej i światowej; 3) dzięki poznaniu źródeł kultury polskiej, europejskiej i światowej staje się jej świadomym odbiorcą i uczestnikiem.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe zwroty, po jednym dla każdego wyrażenia.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. ad rem – do rzeczy

2. et cetera – i tak dalej

Zadanie 9. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. W zakresie kompetencji interkulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy charakterystyczne, oraz rozpoznaje	II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający: 2) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu historii starożytnej: b) historia Rzymu: – Rzym pod władzą cesarzy; sylwetki wybranych cesarzy: [...] Marek Aureliusz [...].

i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.	<p>3) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu historii literatury starożytnej:</p> <p>a) literatura grecka:</p> <p>– tragedia: wybrane dzieła Ajschylosa ([...] <i>Oresteja</i>) [...],</p> <p>4) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach i dziełach z obszaru filozofii starożytnej:</p> <p>b) Sokrates,</p> <p>c) Platon: <i>Uczta</i> [...],</p> <p>e) szkoły filozoficzne: stoicka i epikurejska w Grecji i Rzymie.</p>
--	---

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca trzy prawidłowe wskazania.

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe wskazania.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. F

2. F

3. P

Zadanie 10. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. W zakresie kompetencji interkulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze.</p> <p>Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy charakterystyczne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.</p>	<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych.</p> <p>Zdający:</p> <p>5) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu kultury materialnej w starożytności:</p> <p>b) kluczowe postacie i dzieła rzeźby greckiej: Fidiasz ([...] <i>Atena Parthenos</i>), [...] Myron (<i>Dyskobol</i>), [...] Lizyp;</p> <p>12) potrafi wskazać najważniejsze cechy charakterystyczne [...] zjawisk z zakresu kultury materialnej w starożytności:</p> <p>b) kluczowe postacie i dzieła rzeźby greckiej: Fidiasz ([...] <i>Atena Parthenos</i>), [...] Myron (<i>Dyskobol</i>), [...] Lizyp.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe imiona, po jednym dla każdej rzeźby.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. *Atena Parthenos* – Fidiasz
2. *Dyskobol* – Myron

Zadanie 11. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. W zakresie kompetencji interkulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy charakterystyczne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.	II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający: 1) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej: b) mity o bogach olimpijskich [...]; 8) potrafi wskazać najważniejsze cechy charakterystyczne [...] zjawiska z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej: b) mity o bogach olimpijskich i pozostałych bóstwach panteonu greckiego.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Hermes

Zadanie 12. (0–1)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. W zakresie kompetencji interkulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy charakterystyczne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.	II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający: 2) posiada podstawową wiedzę o [...] zjawiskach z zakresu historii starożytnej: b) historia Rzymu: – upadek republiki i dyktatura Cezara; 9) potrafi scharakteryzować i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu historii starożytnej: b) historia Rzymu: – upadek republiki i dyktatura Cezara; 14) potrafi rozpoznać i poddać interpretacji w kontekście kultury [...] rzymskiej [...] następujące kluczowe zjawiska z zakresu tradycji antycznej i recepcji antyku: a) obecność tradycji [...] rzymskiej we współczesnym życiu publicznym i kulturalnym.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepełna, niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Wyrażenie *przekroczyć Rubikon* nawiązuje do wojny domowej Cezara z Pompejuszem. Cezar, przekraczając z wojskiem Rubikon (rzekę stanowiącą granicę Italii), podjął decyzję o rozpoczęciu wojny. Wyrażenie oznacza zrobienie czegoś, po czym nie ma już powrotu, czego nie można cofnąć.

Zadanie 13. (0–2)

Wymaganie ogólne	Wymagania szczegółowe
II. W zakresie kompetencji interkulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy charakterystyczne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.	II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający: 2) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu historii starożytnej: b) historia Rzymu: – ekspansja terytorialna Rzymu i podboje; prowincje rzymskie, – droga do władzy i panowanie Oktawiana Augusta, 3) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu historii literatury starożytnej: b) literatura rzymska: [...] Owidiusz.

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe imiona.

1 pkt – odpowiedź zawierająca jedno prawidłowe imię.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Kleopatra (Kleopatra VII)

2. Owidiusz

Zadanie 14. (0–5)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. W zakresie kompetencji interkulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy	II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający: 7) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu tradycji antycznej i recepcji antyku: a) obecność tradycji greckiej i rzymskiej we współczesnym życiu publicznym i kulturalnym,

<p>charakterystyczne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.</p> <p>III. W zakresie kompetencji społecznych: świadomość roli antyku w kształtowaniu się kultury i tożsamości polskiej oraz znaczenia kultury grecko-rzymskiej dla kultury europejskiej i światowej. Zdający ma świadomość znaczenia tradycji antycznej dla kształtowania się i rozwoju kultury polskiej i światowej.</p>	<p>b) przetworzenia motywów kulturowych greckich i rzymskich w kulturze późniejszej, polskiej i światowej na płaszczyznach: literackiej [...];</p> <p>14) potrafi rozpoznać i poddać interpretacji w kontekście kultury greckiej i rzymskiej oraz kultur późniejszych następujące kluczowe zjawiska z zakresu tradycji antycznej i recepcji antyku:</p> <p>a) obecność tradycji greckiej i rzymskiej we współczesnym życiu publicznym i kulturalnym,</p> <p>b) przetworzenia motywów kulturowych greckich i rzymskich w kulturze późniejszej polskiej i światowej na płaszczyznach: literackiej [...].</p> <p>III. W zakresie kompetencji społecznych. Zdający:</p> <p>1) dostrzega znaczenie języka łacińskiego oraz kultury starożytnej Grecji i Rzymu dla kultury polskiej, europejskiej i światowej;</p> <p>2) jest świadomy antycznych korzeni kultury polskiej, europejskiej i światowej.</p>
--	---

Zasady oceniania

5 pkt – poprawne rozwiązanie zadania, w tym:

1 pkt – za poprawne przetłumaczenie dewizy.

1 pkt – za prawidłową interpretację dewizy.

1 pkt – za wyjaśnienie jej uniwersalnego charakteru.

1 pkt – za wskazanie dziedziny życia, w której podana dewiza może mieć zastosowanie i za uzasadnienie swojego stanowiska.

1 pkt – za spójną formę wypowiedzi i poprawność językową.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Tłumaczenie: Nie wszyscy możemy wszystko.

Przykładowa interpretacja wraz z uzasadnieniem:

Dewiza *non omnia possumus omnes* przedstawia uniwersalną treść. Może odnosić się do każdego człowieka żyjącego w jakiegokolwiek epoce. Różne uzdolnienia i talenty wyróżniają poszczególnych ludzi. Nie wszyscy są w stanie wykonywać te same czynności czy zawody. Jedną z dziedzin życia, w której to wyrażenie może mieć zastosowanie, jest medycyna. Nie każdy ma predyspozycje, żeby kształcić się w sztuce lekarskiej i zostać lekarzem.

Do wykonywania tego zawodu konieczna jest wiedza z kilku dziedzin nauki, np. biologii, chemii, fizyki oraz cechy psychologiczne.

Zadanie 15. (0–5)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. W zakresie kompetencji interkulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze.</p> <p>Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy charakterystyczne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.</p> <p>III. W zakresie kompetencji społecznych: świadomość roli antyku w kształtowaniu się kultury i tożsamości polskiej oraz znaczenia kultury grecko-rzymskiej dla kultury europejskiej i światowej.</p> <p>Zdający ma świadomość znaczenia tradycji antycznej dla kształtowania się i rozwoju kultury polskiej i światowej.</p>	<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej:</p> <p>b) mity o bogach olimpijskich i pozostałych bóstwach panteonu greckiego,</p> <p>d) mity o wojnie trojańskiej [...].</p> <p>7) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu tradycji antycznej i recepcji antyku:</p> <p>b) przetworzenia motywów kulturowych greckich i rzymskich w kulturze późniejszej, polskiej i światowej na płaszczyznach: [...] sztuk plastycznych [...].</p> <p>8) potrafi wskazać najważniejsze cechy charakterystyczne i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej:</p> <p>b) mity o bogach olimpijskich i pozostałych bóstwach panteonu greckiego,</p> <p>d) mity o wojnie trojańskiej [...].</p> <p>14) potrafi rozpoznać i poddać interpretacji w kontekście kultury greckiej i rzymskiej oraz kultur późniejszych następujące kluczowe zjawiska z zakresu tradycji antycznej i recepcji antyku:</p> <p>a) obecność tradycji greckiej i rzymskiej we współczesnym życiu publicznym i kulturalnym,</p> <p>b) przetworzenia motywów kulturowych greckich i rzymskich w kulturze późniejszej polskiej i światowej na płaszczyznach: [...] sztuk plastycznych [...].</p> <p>III. W zakresie kompetencji społecznych.</p> <p>Zdający:</p> <p>1) dostrzega znaczenie języka łacińskiego oraz kultury starożytnej Grecji i Rzymu dla kultury polskiej, europejskiej i światowej;</p> <p>2) jest świadomy antycznych korzeni kultury polskiej, europejskiej i światowej.</p>

Zasady oceniania

5 pkt – poprawne rozwiązanie zadania, w tym:

1 pkt – za poprawne opisanie sceny wraz z rozpoznaniem kluczowych postaci.

1 pkt – za rozpoznanie i wskazanie mitu (tytułu dzieła literackiego, wydarzenia historycznego), do którego nawiązuje źródło.

1 pkt – za interpretację źródła we właściwym kontekście kulturowym.

1 pkt – za wyjaśnienie uniwersalnego przekazu sceny.

1 pkt – za spójną formę wypowiedzi i poprawność językową.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowa odpowiedź

Na ilustracji przedstawiono mitologiczną scenę sądu Parysa. Widzimy młodego mężczyznę w momencie przekazywania złotego jabłka nagiej kobiecie – Afrodycie, której towarzyszy skrzydlaty bóg Eros. Na obrazie są jeszcze Hera, Atena i Hermes. Boginie możemy rozpoznać dzięki ich atrybutom: Atenę poznajemy po zbroi i szyszaku, Hera nosi na głowie królewski diadem, a przy niej przechadza się paw. W chmurach unosi się – Hermes z kaduceuszem oraz skrzydełkami przy kapeluszu i nogach.

Historia przedstawiona w micie rozpoczyna się od wesela Tetydy i Peleusa, na które zapomniano zaprosić Eris, boginię niezgody. Oburzona Eris zemściła się, rzucając złote jabłko z napisem *dla najpiękniejszej*. Natychmiast wybuchł spór pomiędzy Herą, Ateną i Afrodytą. Każda z nich uważała, że jabłko jej się należy. Zeus postanowił, że spór rozstrzygnie śmiertelnik. Wybór padł na Parysa, młodego pasterza, a w rzeczywistości syna króla Troi Priama. Każda z bogiń, chcąc przekonać go do siebie, obiecała nagrodę. Hera – władzę i bogactwo, Atena – mądrość i sławę wojenną, a Afrodyta – miłość Heleny, żony króla Sparty Menelaosa. Parys wręczył Afrodycie złote jabłko. Później, zgodnie z obietnicą, udał się do Sparty i porwał Helenę, co stało się bezpośrednią przyczyną wojny trojańskiej.

Do tej mitologicznej historii nawiązuje związek frazeologiczny *jabłko niezgody*. To wyrażenie oznacza przyczynę sporów. Jest synonimem źródła konfliktów. Uniwersalny przekaz tej sceny polega na tym, że w życiu należy dokonywać rozważnych wyborów, bez emocji i po głębokim namyśle, a także warto przewidywać skutki swoich decyzji.